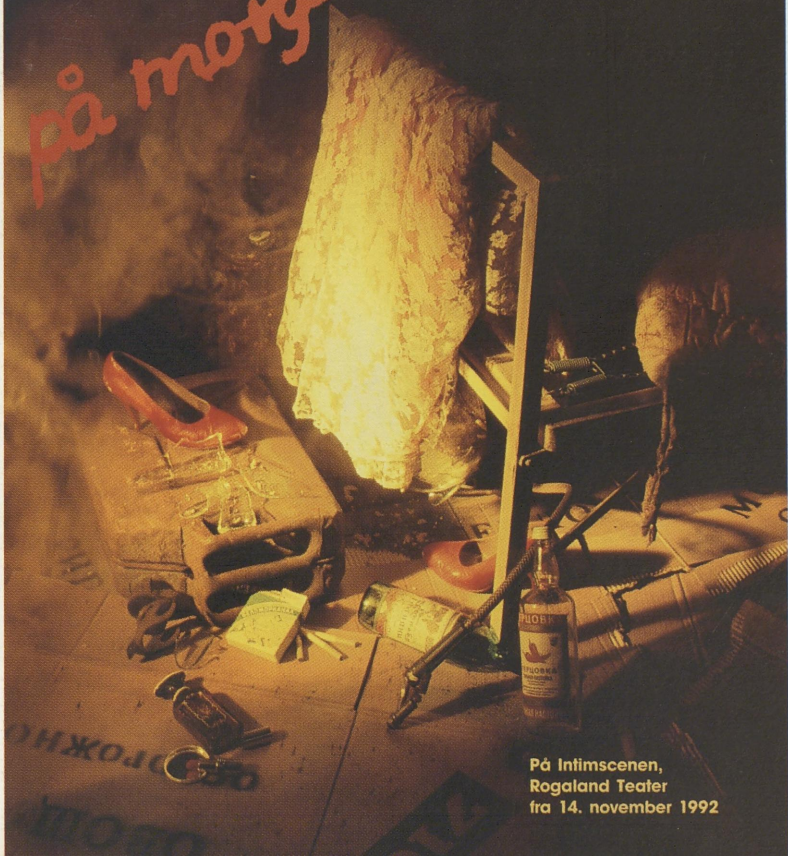

Stjerner på morgenhimmelen

Av Aleksander Galin

På Intimscenen,
Rogaland Teater
fra 14. november 1992

Stjerner på morgenhimmelen

Av Aleksander Galin
Oversatt av Kjell Helgheim

Regi: Flemming Weiss Andersen

Scenografi: Birgitte Mellentin, *Musikk:* Asle Nilsen

Lyssetting: Haakon Espeland, *Masker:* Malin Birch-Jensen

Lora..... Ines Prange
Valja..... Marit Grønhaug
Anja..... Signy Sandsberg
Sasja..... Ole A. Simensen
Kolja..... Espen Hana
Maria..... Julie Winge
Klara..... Gretelill Tangen

Inspisient: Gjert Meling, *Rekvisitør:* Gudny Gudjonsdottir, *Scenemester:* Harald Røed, *Sufflør:* Anne Lise Bjerkreim, *Frisør:* Inger Hermansen

Norgespremiere på Intimscenen 14. november 1992

Forestillingen varer ca. 2 timer og 20 minutter. En pause.

Forlag: Teaterforlaget Scala. Sangtekster oversatt av Andreas Wiese. *Program:* Marianne Terjesen, Flemming Weiss Andersen, Ines Prange, Michael Evans. *Ansvarlig utgiver:* Ketil Egge, *Foto:* Hans Petter Jacobsen, *Plakat:* Gjert Meling, *Layout:* Marianne Terjesen, *Trykk:* Kai Hansen Trykkeri.

Aleksander Galin

Da Moskva i 1980 skulle arrangere De olympiske leker, var det om å gjøre at byen tok seg best mulig ut for verdenspressen og alle de andre tilreisende. Derfor ble Moskva rensket for uønskede elementer. Alkoholikere, prostituerte og andre ble sendt ut av byen, utenfor en sone på 100 kilometer, og holdt under oppsikt mens olympiaden pågikk.

Dette er utgangspunktet for Aleksander Galins stykke "Stjerner på morgenhimmelen". Stykket er ett i en lang rekke fra Aleksander Galins hånd. Han er trolig den mest spilte nålevende russiske dramatiker – på ett tidspunkt gikk hele seks av stykkene hans i Moskva samtidig. Et par av dem har også vært spilt i Sverige og Danmark, men kveldens forestilling er første gang et norsk institusjonsteater setter opp et av Galins stykker.

Aleksander Galin er født i 1947 og har sin teaterbakgrunn i at han er utdannet instruktør. Han dro dessuten i en årrekke rundt som omreisende dukketeaterskuespiller.

I stykkene hans møter vi ofte mennesker som lever på samfunnets skyggeside. De er skjebner som bindes sammen, enten av familiebånd eller tilfeldigheter. Aleksander Galin løfter ingen pekefinger, men vi får via menneskene vi møter, se hvordan det er å leve i et samfunn som det sovjetiske. Det at han viser oss mennesker som lever et fortvilet liv, men som samtidig bærer på en sterk drøm om noe annet og bedre, har gjort at han ofte har blitt plassert i en litterær tradisjon der Gogol og Tsjekhov

er inspirasjonskilder. Kanskje er dette en av årsakene til hans store framgang og popularitet i hjemlandet.

Aleksander Galins stykker og personer står midt oppe i sin samtid, men samtidig er dramatikken hans i seg selv upolitisk. Selv sier han i et intervju med det tyske teatertidsskriftet "Theater Heute":

"Dette handler stykkene mine om: Det normale mennesket, som under unormale omstendigheter slutter å være normalt."

Det gjelder for eksempel gamle Tjmutin i "Retro", et av Aleksander Galins mest kjente stykker ved siden av "Stjerner på morgenhimmelen". Tjmutin er en pensjonist som lever under elendige forhold hos datteren og svigersønnen i Moskva. Svigersønnen ønsker helst å bli kvitt ham, og derfor prøver han å gifte ham bort til tre ulike kvinner, delvis under falske forutsetninger, med alle de forviklinger det fører med seg. Tjmutin selv, derimot, drømmer bare om å flytte på landet og bo hos sin søster. En søster som er død og begravet for lengst...

I "Provinshullet" tar Galin oss med til en liten landsby langt ute i ødemarken. Landsbyens liv blir snudd på hodet da det kommer et telegram fra sentralregjeringen – et telegram som i landsbyen oppfattes som en ordre om å fange 200 tonn spurver. I "Østtribunen" er hovedpersonen en landsens mann som reiser til hovedstaden for å studere musikk. Pikene som var forelsket i ham i ungdommen, tror han har gjort karriere og bygger sine egne drømmer inn i hans suksess, mens han i virkeligheten lever like trøstesløst som før, nå som annenrangs orkestermusiker. Og i "Trekkfuglene flyr" møter vi en jernbanearbeider som sammen med en kamerat forsvinner fra sine familier – de tar seg en pause fra sine problematiske hverdagsliv...

Det er den draumen

Det er den draumen me ber på
at noko vedunderleg skal skje,
at det må skje –
at tidi skal opna seg
at hjarta skal opna seg
at dører skal opna seg
at kjeldor skal springa –
at draumen skal opna seg,
at me ei morgonstund skal glida inn
på ein våg me ikkje har visst um.

Olav H. Hauge

Like bra som korrupsjon...

"Stjerner på morgenhimmelen" ble ikke satt opp på scenen straks etter at Aleksander Galin hadde skrevet det. For det handlet om noe som offisielt ikke fantes i Sovjetunionen – prostitusjon. Først 17. juli 1987 fikk stykket sin premiere i Leningrad.

Men prostitusjonen er selvsagt like gammel i Russland som overalt ellers. Man kjenner til hemmelige bordeller i St. Petersburg fra 1718, og i 1843 ble prostitusjonen lovregulert, blant annet med medisinsk kontroll.

Etter oktoberrevolusjonen i 1917 ble paragrafene opphevet, man hadde ikke bruk for dem lenger, for prostitusjon er jo utelukkende en frukt av kapitalismen...Prostitusjonen "fantes" altså ikke lenger, men likevel ble de prostituerte forfulgt og arrestert, men da med anklager som "løsgjengeri" og "parasittær holdning". Dermed fikk de prostituerte en tvetydig status og ble stemplet som en slags avvikere – for eksempel kunne de forvises fra en by etter nærmere regler.

Holdningen blant de prostituerte selv ble at deres virksomhet knapt kunne kalles mer umoralsk enn korrupsjon og spekulasjon. Det kunne også være deres eneste mulighet til å overleve materielt. I en rundspørring til skoleungdommer i Moskva plasserte 213 av de spurte de prostituerte i høyeste inntektsgruppe, sammen med diplomater, spekulanter, frisører og drosjesjåførere. Og i dag er en av følgene av markedskøkonomiens inntog i Russland oppretting av skoler i strip-tease. Det mangler ikke på elever – jenter som ser dette som en rask og grei vei til å oppnå vestlig velstand.

Julie Winge

Julie Winge er et nytt bekjentskap for publikum i Stavanger. Hun har tidligere hatt en rolle i "Merlin" på Det Norske Teatret og spilt en av hovedrollene i filmen "Byttinger" som gikk på kinoen tidligere i år. Nå gjester hun Rogaland Teater som ungjenta Maria i "Stjerner på morgenhimmelen".

Birgitte Mellentin

Danske Birgitte Mellentin har ansvaret for scenografien til "Stjerner på morgenhimmelen". Og med dette har hun sin første scenografi-oppgave i Norge. I Danmark har hun, siden hun gikk ut fra scenografilinjen ved Statens Teaterskole i 1987, vært scenograf for en rekke oppsetninger som spenner over et vidt og variert spekter.

Hun har arbeidet med både komedier og tragedier – ny dansk dramatik og klassikere, for å nevne noe.

Blant de stykkene Birgitte Mellentin har laget scenografi til er "Den ømme mor" og "De forkerte" på Det Kongelige Teater i København. Dessuten "Den gamle dame besøker byen", "Entertaineren" og "Kjærlighed uden strømper" på Aveny Teatret, "Hamlet" på Dr. Dante, "En hunds hjerte" på Mammutteatret – alle i København – og "Gidslet" på Odense Teater. Birgitte Mellentin har også arbeidet for film og fjernsyn.

På repertoaret

Velkommen til Bettys pensjonat, langt ute på den amerikanske landsbygda! Hit til varmhjertede Betty (Sally Nilsson) kommer også Charlie (Even Stormoen) for å finne fred. Når han opptrer som utlending, er det duket for atskillige forviklinger – for til en som ikke skjønner språket ditt, kan du jo si hva som helst, ikke sant? **"Utlendingen"** av Larry Shue er en ellevill komedie der du kan le deg skakk av våre fordommer og sosiale usikkerhet i møtet med det som er annerledes. På scenen møter vi Harald Brenna, Ingrid Jørgensen, Arne Knutsen, Torfinn Nag, Sally Nilsson, Even Rasmussen og Even Stormoen. Instruktør er Carl Jørgen Kiøvig.

Spilles nå på Hovedscenen.

Danny orker ikke nærhet. Kommer noen på en halvmeters avstand, så slår han. Roberta orker ikke nærhet. Hun soner et ubotelig overgrep. To skadeskutte fugler møtes. I en rasende, øm, desperat og sår dans.

"Danny og Roberta" av John Patrick Shanley tar oss med bak tallene i kriminalstatistikkene og ordene i barnevernsrapportene, og lar oss komme ungdommene det gjelder tett inn på livet. Danny og Roberta spilles av Hallvard Holmen og Mette Arnstad. Instruktør er Andreas Wiese. Stykket hadde norgespremiere på Checkpoint Charlie i Stavanger 6. november, og har vært på turné rundt i fylket, før det kommer opp på teatret.

På Intimscenen fra 22. januar 1993.

Vi trives i kulissene.

Amoco er et internasjonalt oljeselskap som er aktivt i 39 land over hele verden.

Overalt er det en målsetting å være med å **øke livskvaliteten** for folk i lokal-
miljøet, for eksempel ved å støtte et rikt og variert kulturliv.

I Norge har Amoco valgt **Rogaland Teater** som sin hovedsamarbeidspartner innen kultur. Vi gir generell støtte, og tar et krafttak for enkelte prosjekter. I 1991 bidro vi blant annet med **nytt, moderne lydanlegg** til 1 million kroner – noe som bidro sterkt til musikal-suksessen *Anything Goes*. Amoco har dessuten gitt betydelig støtte til markedsføringen av flere **publikumstreffere**.

For Amoco er det spennende å samarbeide med noen vi føler oss i familie med.

Vi er ikke så store noen av oss, men både Rogaland Teater og Amoco har bevist at vi kommer langt med **offensiv innstilling og trygghet på egne ressurser**.

Amoco Norway Oil Company